

Standardy Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek

Wprowadzenie

Wrocławski Teatr Lalek jako instytucja kultury angażuje się w rozwijanie i promowanie sztuki teatralnej wśród dzieci i młodzieży. Popieramy także potrzebę i zbiorowy wysiłek dorosłych osób w Polsce, aby chronić wszystkich małoletnich przed przemocą. Cele naszej działalności nie obejmują jednak bezpośredniej pomocy dzieciom w sytuacjach wymagających reakcji społecznej, zdrowotnej czy prawnej. W takich przypadkach współpracujemy z odpowiednimi organami i instytucjami, które są wyspecjalizowane w świadczeniu profesjonalnej pomocy dzieciom. Wszelkie zgłaszane nam sytuacje są natychmiast przekazywane do właściwych jednostek, takich jak ośrodki pomocy społecznej, policja, służby zdrowia czy organizacje pozarządowe, z którymi jesteśmy w stałej współpracy.

Polityka działania instytucji:

1. Naczelnym celem Wrocławskiego Teatru Lalek jest umożliwienie małoletnim kontaktu ze sztuką tworzoną zgodnie z wymaganiami współczesności, na najwyższym możliwym poziomie artystycznym.
2. Teatr ukazuje rzeczywistość w całej jej złożoności, wzmacniając odporność dzieci i młodzieży na fałszywe obrazy świata, demagogię i hipokryzję.
3. Rolą teatru nie jest dydaktyzm i pouczanie, nie jest nią też ukazywanie wyłącznie pozytywnych zachowań. Rolą teatru jest natomiast umożliwienie dyskusji i otwieranie odbiorców na nowe punkty widzenia, przeciwdziałanie bezrefleksyjności i stereotypom.
4. W przedstawieniach Wrocławskiego Teatru Lalek pojawiają się postaci i zachowania pozytywne, negatywne i niejednoznaczne, dzięki czemu młodzi odbiorcy są chronieni przed czarno-białą wizją świata i dzieleniem ludzi na wyłącznie dobrych i złych.
5. Jednym ze sposobów oddziaływania spektakli jest wywoływanie emocji – również tych trudnych. Ze względu na wiek odbiorców artyści dokładają jednak wszelkich starań, aby widzowie Wrocławskiego Teatru Lalek po doświadczeniu trudnych stanów (jak wzburzenie czy wzruszenie) otrzymali pozytywny przekaz, niosący otuchę i nadzieję.

I Podstawowe terminy

Ileokroć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

1. Dyrektorze Teatru – jest to Dyrektor Naczelny Wrocławskiego Teatru Lalek;
2. Teatrze / WTL – Wrocławski Teatr Lalek;
3. Pracowniku Teatru – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia lub wolontariatu;
4. Partnerze współpracującym z Teatrem – osoba lub osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Teatru;
5. Małoletnim – osoba od urodzenia do ukończenia 18. roku życia;
6. Opiekunie małoletniego – osoba uprawniona do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy;

7. Przedstawicieli ustawowym – rodzic bądź opiekun posiadający pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekun prawny;
8. Zgodzie opiekuna małoletniego – zgoda co najmniej jednego z rodziców małoletniego. W przypadku braku porozumienia należy poinformować o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
9. Krzywdzeniu małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę małoletniego, w tym przemoc fizyczną, emocjonalną, seksualną oraz zaniedbywanie;
10. Dane osobowe małoletniego – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;
11. Osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich – wyznaczony przez Dyrektora Teatru pracownik nadzorujący realizację niniejszych Standardów.

II Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami Teatru

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy Teatr sprawdza, czy kandydat znajduje się w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych. Informacje z Rejestru uzyskuje się przez system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości na dwa sposoby: bez zakładania konta (Rejestr publiczny) oraz po założeniu i aktywacji konta (Rejestr z dostępem ograniczonym).
2. W przypadku pracownika z obywatelstwem polskim, którego zakres powierzonych zadań jest bezpośrednio związany z opieką nad małoletnimi lub edukacją (warsztaty, lekcje i spacer teatralne, półkolonie), Teatr poza sprawdzeniem go w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych wymaga dodatkowo aktualnego zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
3. Kandydat z obywatelstwem innym niż polskie przedstawia informacje z odpowiedniego rejestru karnego oraz składa oświadczenie o zamieszkaniu w innych państwach w ostatnich 20 latach.
Jeśli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie wydaje takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, kandydat zobowiązany jest do oświadczenia o niekaralności zgodnie z wzorem **(Załącznik nr 1)**. Kandydat składa także oświadczenie o świadomości odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenia.
4. Informacje z Rejestru i Krajowego Rejestru Karnego są składane do akt osobowych.

Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi:

1. Pracownicy Teatru działają z szacunkiem i uwzględniają godność małoletnich.
2. Zasady obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.
3. Każdy pracownik podpisuje oświadczenie potwierdzające znajomość Standardów **(Załącznik nr 2)**.
4. Pracownik utrzymuje profesjonalne relacje z małoletnimi i reaguje adekwatnie do sytuacji.
5. Małoletni ma prawo do prywatności, o odstąpieniu od zasad poufności jest informowany.
6. W rozmowach na osobności drzwi są uchylane lub bierze w nich udział inny pracownik.
7. Pracownik traktuje małoletnich równo i zapewnia im pomoc w niekomfortowych sytuacjach.
8. Małoletni mają dostęp do Standardów Ochrony Małoletnich.

9. Pracownik reaguje zgodnie ze Standardami w przypadku niepokojących sytuacji.
10. Kontakt fizyczny z małoletnim jest dopuszczalny jedynie w określonych sytuacjach (konieczność natychmiastowego powstrzymania przed niebezpieczeństwem lub udział – tylko za wyraźną zgodą małoletniego – w zajęciach/spektaklu, w których kontakt fizyczny jest przewidziany w scenariuszu lub konieczny dla realizacji zadania).
11. Pracownik nie inicjuje nieuzasadnionego kontaktu fizycznego.

III Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

Pracownicy Teatru są uważni i w ramach swoich obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, takie jak:

1. Małoletni ma widoczne obrażenia ciała trudne do wyjaśnienia, w różnych fazach gojenia.
2. Małoletni boi się rodzica/opiekuna lub wykazuje niepokój w obecności dorosłych.
3. Małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne lub używa środków psychoaktywnych.
4. Małoletni nadmiernie szuka kontaktu z dorosłymi, szczególnie fizycznego.
5. W zachowaniu małoletniego dominują elementy/motywy seksualne.
6. Małoletni jest rozbudzony seksualnie lub mówi o przemocy.

W przypadku zidentyfikowania tych czynników ryzyka, pracownicy Teatru podejmują niezwłocznie rozmowę z rodzicami/opiekunami/nauczycielami, informując o swoich spostrzeżeniach, dostępnych źródłach wsparcia i zachęcając do szukania odpowiedniej pomocy.

W przypadku czynników ryzyka krzywdzenia małoletnich zagrażających zdrowiu lub życiu, natychmiastowo wzywają odpowiednie służby.

IV Zasady i procedura podejmowania reakcji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, osobę trzecią, innego małoletniego lub opiekuna

Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, obejmujące różne sposoby kontaktu i komunikacji.

Standardy definiują trzy kategorie zagrożeń dla małoletnich:

1. Przepięstwa na szkodę dziecka, takie jak wykorzystanie seksualne.
2. Formy krzywdzenia niebędące przestępstwem, np. krzyki, kary fizyczne.
3. Zaniedbanie podstawowych potrzeb życiowych dziecka, jak żywienie czy higiena.

Procedury reakcji dotyczą podejrzeń o działania na szkodę małoletnich:

1. Przez osoby dorosłe, w tym pracowników Teatru i innych osób trzecich, oraz rodziców/opiekunów.
2. Przez inne dzieci.

Pracownik Teatru, który podejrzewa krzywdzenie małoletniego lub otrzymuje zgłoszenie w tej sprawie, jest zobowiązany sporządzić notatkę służbową i przekazać ją Dyrektorowi Teatru.

Interwencje są prowadzone przez Dyrektora Teatru lub osobę przez niego wyznaczoną, której dane są znane pracownikom Teatru, małoletnim i opiekunom.

Po poinformowaniu opiekunów Dyrektor Teatru lub osoba wyznaczona zawiadamia prokuraturę/policję albo wnioskuje o interwencję sądową w sprawie rodziny.

W przypadku, gdy osoba wyznaczona do reakcji jest podejrzewana o krzywdzenie, interwencję prowadzi Dyrektor Teatru.

Jeżeli to Dyrektor Teatru jest podejrzewany o krzywdzenie, a osoba do interwencji nie została wyznaczona, działania podejmuje osoba, która zgłosiła podejrzenie lub którą ono dotyczy.

Każda interwencja dokumentowana jest w karcie interwencji, dołączanej do rejestru przechowywanego przez osobę wyznaczoną przez Dyrektora (**Załącznik nr 3**).

W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego, pracownik Teatru powinien niezwłocznie zawiadomić odpowiednie służby (112), a następnie po zabezpieczeniu małoletniego wypełnić kartę interwencji.

Procedury dotyczące krzywdzenia przez osobę dorosłą i rówieśnicze obejmują ustalenie przebiegu zdarzenia, rozmowę z opiekunami i, w razie potrzeby, interwencję sądową lub wezwanie pomocy społecznej.

Reakcja w przypadku krzywdzenia rówieśniczego obejmuje osobne plany działania dla dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz informowanie odpowiednich instytucji o przestępstwach lub potrzebie wsparcia.

V Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku małoletniego

1. Dane osobowe małoletniego są chronione zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzeniem RODO. Pracownik Teatru ma obowiązek zachowania tajemnicy danych oraz przestrzegania procedur bezpieczeństwa. Udostępnianie danych wymaga zgody administratora lub Inspektora Ochrony Danych.
2. Informacje o małoletnim mogą być wykorzystywane przez pracownika Teatru jedynie w celach statutowych, edukacyjnych lub opiekuńczo-wychowawczych, przy zachowaniu anonimowości i uniemożliwieniu identyfikacji.
3. Teatr, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
4. Pracownikowi Teatru nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Teatru bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
5. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik Teatru może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
6. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

7. Upublicznienie przez pracownika Teatru wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.
8. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 7., powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. umieszczony zostanie na stronie youtube.com w celach promocyjnych).

VI Zasady udostępniania rodzicom i małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

1. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek jest dokumentem Teatru ogólnodostępnym dla pracowników Teatru, opiekunów małoletnich oraz samych małoletnich.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Teatru i jest dostępny w Sekretariacie Teatru w dwóch wersjach: oryginalnej oraz uproszczonej, przeznaczonej dla małoletnich.

VII Zasady aktualizacji i monitoringu Standardów Ochrony Małoletnich

1. Teatr monitoruje i reaguje na naruszenia Standardów, przeprowadza ankiety wśród pracowników co najmniej raz rocznie (wzór ankiety stanowi **Załącznik nr 4**) oraz może powołać zespół koordynujący do lepszej realizacji lub szybszego reagowania na zmiany w Standardach.
2. Procedura aktualizacji Standardów odbywa się co najmniej co 2 lata. Dyrektor Teatru zatwierdza proponowane zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.

Załączniki

1. Oświadczenie o niekaralności (dla kandydatów do pracy z obywatelstwem innym niż polskie).
2. Oświadczenie potwierdzające znajomość Standardów ochrony małoletnich (dla pracowników i kandydatów do pracy).
3. Karta interwencji.
4. Ankieta monitorująca przestrzeganie Standardów.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek

Oświadczenie o niekaralności (dla kandydatów do pracy z obywatelstwem innym niż polskie).

.....
[data, miejscowość]

Ja, [imię i nazwisko, nr dowodu tożsamości]

.....
.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej ani obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
[podpis]

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek

Oświadczenie potwierdzające znajomość Standardów ochrony małoletnich
(dla pracowników i kandydatów do pracy)

.....
[data, miejscowość]

Ja, [imię i nazwisko, nr PESEL]

.....
.....

oświadczam, że zapoznałam/-em się ze Standardami Ochrony Dziecie we Wrocławskim Teatrze Lalek i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
[podpis]

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko małoletniego:

2. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:

3. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):

4. Działania podjęte wobec małoletniego:

5. Spotkania z opiekunem małoletniego:

7. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję):

8. Wyniki interwencji:

9. Działania podjęte wobec krzywdzącego:

.....
[data i podpis sporządzającego kartę]

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek

Ankieta monitorująca przestrzeganie Standardów

1. Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek?
2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?
3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?
4. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek przez innego pracownika?
  - a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)

  - b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania:
jeśli tak – jakie? (odpowiedź opisowa)
jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)
5. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich we Wrocławskim Teatrze Lalek (odpowiedź opisowa)